

COLUMN HUGO VAN DER POEL

Rennen als norm

Vereniging
Sport en Gemeenten

Het boek *Running across Europe* van Scheerder en Breedveld (red., 2015) gaat in op de opkomst en omvang van een van de grootste sporten en sportmarkten in Europa. De omvang van de Europese markt als geheel wordt geschat op 9,5 miljard euro, die van de Nederlandse op een half miljard euro.

De activiteit waar we het over hebben is hardlopen in de openbare ruimte. Er zijn in Nederland 2,4 miljoen mensen die dit regelmatig doen en in de EU-28 50 miljoen. Iets dat vijftig jaar terug niet bestond, is voor miljoenen mensen routine geworden. Hoe is dit in zijn werk gegaan en welke rol hebben (lokale) overheden hierbij gespeeld? *Running across Europe* geeft niet het laatste antwoord op die vraag, al was het maar omdat die vraag zo niet wordt gesteld in het boek. Maar het bevat desondanks wel aanzetten tot een antwoord.

Joggen en hardlopen zijn, net als fitness, overgewaaid uit Amerika en niet zozeer gepromoot als nieuwe sport, maar veeleer als wezenlijke elementen van een gezonde leefstijl. Dat 'promoten' kwam niet van de overheid, maar van commerciële partijen, die het complete marketingarsenaal inzetten om het belang van een gezond, fit en slank lichaam te verkopen. Onder meer door helden en sterren uit de populaire cultuur, zoals Jane Fonda, aan zich te verbinden.

Het commerciële belang van de fitnessindustrie en verkopers van hardloopschoenen had de wind in de rug van een toenemend besef bij overheden dat de kosten van collectieve gezondheidszorg uit de hand liepen. Daarop zijn overhe-

den gaan uitdragen dat roken, drinken en te veel eten ongezond zijn, en meer bewegen gezond is. Het gecombineerde effect van de inspanningen van overheden en bedrijven dat bewegen gezond is, is dat dit als een nieuwe maatschappelijke norm is gaan gelden, die oude normen als 'doe maar gewoon, dan doe je al gek genoeg' en 'hardlopen is ongezond (zeker voor vrouwen)' heeft verdrongen.

Het grote succes van hardlopen en fitness is voor een belangrijk deel te danken aan het feit dat 'van alle kanten' (van Postbus 51 tot de Margriet) de nieuwe norm is uitgedragen dat bewegen gezond is. Daarbij is hardlopen van meet af aan een openbare activiteit geweest met, meer dan fitness, aspecten van socialiteit, competitie en spectacularisering. Dit is vooral zichtbaar in de vele loopevenementen die jaarlijks worden georganiseerd (in Nederland zo'n 2.000 per jaar). Hier is voor de lokale overheid een belangrijke ondersteunende en faciliterende rol weggelegd. Temeer daar – waar bij de meeste evenementen tot nu toe niet kan worden aangetoond dat ze effect hebben op de sportdeelname – het erop lijkt dat dit bij loopevenementen anders is, omdat ze worden opgenomen in de routines van de deelnemers. Deelname aan de Marathon Rotterdam geeft doel en richting aan het wekelijkse gedraaf en geeft gelegenheid om een (betere) prestatie neer te zetten. En het feit dat je dit met duizenden anderen doet, en mensen je staan toe te juichen langs de kant, bevestigt nogmaals de norm dat lopen goed is.

Hugo van der Poel is directeur
van het Mulier Instituut